

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Mundus Aspectabilis Philosophice Consideratus

Falck, Joseph

Augustae Vindelicorum, 1740

§. I. An Dei existentia demonstrari possit?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95848](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95848)

essentia S. Thomas, & alii reliquas Dei perfectiones & attributa veluti proprietates colligunt & deducunt. Imprimis ergo nobis agendum est de hujus Entis existentia, deinde de eius operationibus.

CAPUT I.

De Deo ut existente.

S. I.

An Dei existentia demonstrari possit?

Dicendum: Existentia Dei potest demonstrari. Ita Doctores unanimiter. Et non obscure colligitur ex S. Script. nam Sap. 13. *Vani sunt omnes homines, in quibus non subest scientia Dei, à magnitudine enim speciei & creatura cognoscibiliter poterit Creator horum videri.* Et in epist. S. Pauli ad Rom. *Invisibilia Dei à creatura mundi per ea, quæ facta sunt intellecta conspiciuntur, ita ut sint inexcusabiles &c.* Atqui intelligibiliter conspici, & cognoscibiliter videri denotat evidentiam, tum etiam esse vanos & inexcusabiles: ergo. Nec deest ratio, nam hæc demonstrativa cognitio erat necessaria ad conservationem reipublicæ naturalis; cum sit fundamentum omnis honestatis: ergo dari debuit.

Demonstratur igitur 1. argumento morali. Illa veritas est moraliter evidens, cui genus hominum universum communi quodam & naturali consensu adhærescit; talis est veritas de Dei existentia: ergo. Maj. inde patet, quia *Verum est, quod omnibus videtur, ut ait Aristoteles, aliàs licebit dubitare de existentia urbis Constantinopolitanæ, de Alexandro M. de omnibus, contra judicium universale oppositum.* Ratio autem à priori, quod talis consensus non fallat, est, quia cum sit universalis, fundatur vel in ratione evidente, vel in instinctu naturæ, quo inclinamur ad verum, sicut ad bonum. Minor. prob. Gentium omnium testimonio. Instar omnium sit inter Scriptores Sacros Chrysostomus in illum locum: dixit insipiens in corde suo, non est Deus. *Non est Deus, inquit, & quomodo omnis lingua illum nominat? falluntur ergo omnes hominum myriades, quæ Deum esse dicunt, & solus insipiens reputatur verum dicere, qui solus ita mentitur? publicam mundi linguam solus insipiens vult invertere? ita os aureum.* Inter Profanos sit Oratorum Princeps Tullius, qui lib. de Legibus ait: *Nulla unquam gens, neque tam immanis, neque tam fera existit, quæ non, etiamsi ignoret, qualem Deum habere debeat, tamen habendum sciat.* Et lib. 1. de Nat. Deorum ostendit, intelligi posse dari Deum, quia innatas de Eo cognitiones habemus: Nam, uti ait, *De quo omnium natura consentit, id verum esse necesse est.*

Conf. 1. Quia innatus est cuique mortalium timor supremi Legislatoris Domini, tanquam summi judicis, & scelerum vindicis acerrimi; nam ubique gentium, apud ipsos etiam barbaros, patratores sceleris, etiam sine teste, horror quidam insequitur, atque exulcerans conscientia: quem autem timet scelestus? Non homines, quos crimen latet: non ipsum scelus, cujus voluptate potius allicitur: ergo supremum legislatorem Dominum. Hinc Tertull. in apol. contra Gentes c. 17. *Hæc est summa delicti, nolentium recognoscere, quem ignorare non possunt.* Et recte; nam Psalmista jam prius dixerat: *Signatum est super*
per.

per nos lumen vultus tui Domine. Conf. 2. Ex fine creaturæ rationalis, quæ fertur in bonum, quod satiare possit, & sit possibile; ostendemus autem Contempl. seq. nullum bonum creatum esse tale: ergo dari debet aliud increatum, quod creaturam rationalem plenè satiare possit.

Demonstratur 2. argumento morali-physico, quod petitur ex admirabili totius mundi fabrica, dispositione & ordine. Recolantur enim, quæ hæcenus dicta sunt de Mundo in genere, de Cælis, de elementis, de mixtis inanimatis, de plantis, brutis, & ipso homine: nullus certè rationis compos non agnoscat Artificem sapientissimum, & Gubernatorem potentissimum, ita ut meritò vani & inexcusabiles dicantur illi, qui à creatura mundi Deum non cognoverunt; quis enim sibi in animum inducat, opus hoc sapientissimum casu factum esse sine principio intelligente? utri enim denuo ait Tullius loco cit. Si mundum efficere potest concursus atomorum fortuitus, cur porticum, cur templum, cur domum, cur urbem non potest? quæ sunt minùs operosa, & multò quidem faciliora. Pulchrè Chrysostomus: Non est fundamentum; & quomodo stat ædificium? non est ædificator; & quomodo domus facta est? non est Architectus; & quis urbem condidit? non est musicus; & quomodo in mundi lyra apparet concentus? non est auriga; & quomodo quatuor elementorum curvus agitur? Hinc creaturæ apud S. Aug. lib. 1. Conf. c. 6. de Deo suo exclamârunt omnes: Ipse fecit nos. Sed erit fortasse aliquis, qui non quidem casum, sed supremam inducet intelligentiam hujus mundi gubernatricem. At verò hæc intelligentia, estne à se, an ab alia? si à se, tunc Deus est: si ab alia, hæc priori par erit, & de hac redibit sermo, atque ita tales intelligentiæ introducentur infinitæ. Quomodo ergo tantâ concordia gubernabitur Mundus? Cedro digna sunt Aristotelis verba 12. Metaph. *Entia nolunt malè gubernari; multitudo principatuum non est bonum: unus ergo Princeps.* Sed ut imprudentissimis hujusmodi responsis præcidatur filum

Demonst. 3. argumento partim physico partim Metaphysico. Quilibet nostrum certus est metaphysicè de sua existentia, cum certus sit de sua operatione. Certus item est, se non esse à se, & necessariò, aliàs fuisset semper. Certus etiam est, quod seipsum non produxerit, cum nulla res possit seipsam primò producere, ut ostendimus in materia de causis; sic enim operaretur antequam esset: ergo quilibet nostrum est ab alio; ergo datur Deus; quod uno vel altero syllogismo sic ostendo: tota productorum series est ab alio non inclusò in tali serie; sed hoc est planè ens improductum: ergo. mi. patet, prob. maj. tota series productorum est aliquid productum; sed quidquid est productum, est productum ab alio adæquatè distincto, cum nequeat aliquid primò producere seipsum: ergo tota productorum series est ab aliquo adæquatè distincto, ac proinde ab alio non inclusò in tali serie.

Conf. Quilibet è nobis est insufficiens sibi ad existendum, aliàs semper essemus, utpote sufficientiam à nostro esse indistinctam habentes: ergo ad habendum esse indigemus alio, quod sibi & nobis sufficiens sit; nam quantumvis augeatur multitudo entium, si tamen omnia sint insufficientia, nunquam habebitur ratio existendi: prædicatum enim, quod totaliter excluditur à singulis, non potest reperiri in tota collectione, quantumvis augeatur. Sic si nullus annulus in catena possit vi sua sursum hære, quantumvis multiplicentur, ut unus alterum sustineat, nunquam tamen sursum hærebit catena. Si nulla lampas ignem habeat à se, nunquam ostendi poterit, qua ratione omnes accensæ fuerint, & unde ignis in tali serie quantumvis magna oriatur. Sic nec infiniti omnino pauperes vel unicum divitem efficient, sicut nec infiniti cæci

unum videntem. Ex quibus evidenter ostenditur, quòd, si detur ens productum, uti dari manifestum est, debeat dari Ens improductum, consequenter æternum, necessarium &c. qui Deus est. Et hanc veritatem jam agnoscebant Philosophi Gentiles: Sic Plato Deum agnovit per ideam summi Artificis, qui mundum condidit; Aristoteles verò per necessitatem primi Motoris, ad quem reducuntur motus reliqui, veluti ad causam primam.

§. II.

Enervantur Adversantium Responsa.

Respondent 1. Processus in infinitum non evidenter implicat: hoc posito non potest demonstrari Deus: ergo. Maj. patet, quia sunt Auctores etiam Catholici, qui asserunt mundum potuisse esse ab æterno; hoc autem posito in generationibus humanis daretur processus in infinitum. Prob. mi. In processu in infinitum nunquam est devenire ad finem & totum: ergo non potest dici, quòd partes omnes sint insufficientes ad existendum, consequenter nec ostenditur necessitas entis à se, seu Dei. Resp. om. maj. ne. mi. argumentum enim nostrum præscindit à possibilitate vel impossibilitate infiniti, neque judicarem illud efficax contra Atheum, si niteretur supposito, quòd ipsi Divini Numinis assertores in dubium vocant. Ad prob. dist. ant. nunquam est devenire ad finem & totum eundo distributivè per singula, con. nunquam est devenire ad totum sumendo collectionem per modum unius, nego ant. & conf.

Dices 1. Collectio infinita non habet finem: ergo non potest sumi per modum unius. Resp. con. ant. ne. conf. Quidquid enim est possibile, illud est ens; talis collectio esset possibilis, cum à parte rei jam esset actu posita: ab existentia autem ad possibilitatem valet argumentatio: ergo talis collectio esset ens, si non existens simul totum, existens saltem successivè, ut dies, annus. Atqui omne ens possibile & existens necessariò habet proprietates entis metaphysicas, inter quas est unitas, quam cum talis collectio non habeat identicam partium, necesse est, ut sit una unitate per aggregationem: ergo talis collectio est una, & de hac verum est dicere, quòd existerit tota. Implicat autem, ut in tali collectione reperiatur sufficientia ad existendum, si prædicatum hoc nusquam in tota collectione reperiatur; quamvis enim eundo distributivè non possint singula enumerari; est tamen necessarium metaphysicè, ut prædicatum hoc esse producti & insufficientis reperiatur in omnibus: sicut juxta Atheum, quamvis omnium hominum divisim enumeratio fieri non possit, est tamen necessarium Metaphysicè, ut omnes sint animal rationale.

Dices 2. Esto singula divisim sumpta producta sint, & insufficientia ad existendum, non tamen sequitur, quòd tota collectio producta sit & insufficientis ad existendum: ergo. prob. ant. Argumentatio à sensu distributivo ad collectivum non valet: sic non valet, possum ferre omnes hos lapides distributivè: ergo collectivè. Singuli homines duos tantum habent oculos: ergo tantum duos oculos habet collectio; atqui nostra argumentatio est à sensu distributivo ad collectivum, sic enim argumentamur: singula producta sunt insufficientia ad existendum, ergo tota productorum collectio est insufficientis. Resp. ne. ant. ad prob.